

Complexnummer: 529073

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Russendaal

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

509280, 527927, 529074

Woonplaats

Langenboom

Gemeente

Land van Cuijk

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Russendaalweg 20, 5453 SW te Langenboom

Complexomschrijving

Complexomschrijving

Inleiding

De historische buitenplaats Russendaal bestond blijkens kaartmateriaal in uiterst sobere vorm reeds rond 1800. Omstreeks 1805 kwam de plaats in het bezit van de jezuïeten, die hier hun campagne (buitenhuis) stichtten en in 1864 het huis (onderdeel 1) bouwden. Tot na 1945 heeft de plaats zijn religieuze functie gehouden, daarna was het buiten in gebruik als conferentieoord en woning. De laatste functie heeft het tot de huidige dag (2004). Jezuïeten zijn constitutioneel verplicht om op ongeveer een uur gaans van hun college of residentie een campagne te hebben voor de wekelijkse recreatie. De campagne Russendaal hoorde bij het college onder Grave, tegenwoordig de Binckhof.

Waardering

De historische buitenplaats Russendaal is van algemeen belang vanwege:

- de voor een campagne van de jezuïeten typerende sobere aanleg, die in samenhang met het huis zeer gaaf bewaar is gebleven;
- de relatie met het nabijgelegen jezuïetencollege, de Binckhof onder Grave;
- de schoonheid van huis en tuin;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de zeldzaamheid van gaaf bewaarde campagnes van de jezuiten.

Monumentnummer*: 509280

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82754/180

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langenboom	Land van Cuijk	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mill	M			231

Omschrijving**

Inleiding

LANDHUIS "Russendaal" in Eclectische stijl uit 1864, vermoedelijk ontwerp van architect pater A. Sloomakers S.J. Het huis is gebouwd als buitenhuis of campagne van de Jezuïeten van het seminarie Mariëndaal te Grave. Het huis ligt midden op een trapeziumvormig parkachtig landgoed met vele oudere bomen waaronder eiken en beuken. Aan de noordkant grenst de gemeente Grave. Het landgoed wordt van noord naar zuid doorsneden door de Russendaalweg, westelijk hiervan ligt op een eiland het landhuis met oostelijk een overtuin met vijver, kas en kapelnisje. De voorgevel van het huis ligt naar het oosten gekeerd richting overtuin.

Omschrijving:

Tweelaags symmetrisch huis met halfverdieping (mezzanino) onder schilddak gedekt met natuursteen leien. De architectuur vertoont de klassieke kolossale orde. Voorgevel van vijf traveeën breed met zijrisalieten, waartussen een waranda op de begane grond met erboven een balkon gedragen door twee vierkante gietijzeren zuiltjes. Het huis heeft een lage onder- en een hoge bovenverdieping. De getoogde muuropeningen op de begane grond hebben zes- en op de verdieping achtruits vensters. Het opgaande werk bestaat uit handgevormde baksteen gemetseld in kruisverband met hoekpilasters, cementen plint, kroonlijst, fries met consoles waarin sleufvormige mezzaninovensters met afgeronde hoeken. De consoles zijn voorzien van stervormige sculptuur met in de voorgevel twee mensenkopjes. Op het dak een zeshoekig klokkentorentje bekroond door helmdaken smeedijzeren kruis. De hoofdingang met stucmlijsting aan de zuidkant van het huis is eenvoudig van opzet. Aan de westkant een serre onder platdak uit ca. 1970. De serre behoort niet tot het rijksmonument. De indeling van het huis is authentiek. In hal een monumentale slingertrap met schalmgat en in de gang een diensttrap met bordessen. Het interieur is in 1990 vernieuwd.

Waardering

Het landhuis Russendaal is van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een buitenhuis van een kloosterorde dat als annex functioneerde van het seminarie te Grave, het heeft typologische waarde vanwege de toepassing van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

landhuisvorm voor een kloostergebouw. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de eenvoudige Eclecticismische architectuur waarbinnen verwijzingen naar een religieuze functie vrijwel geheel ontbreken en heeft vanwege de plaats in het kleine oeuvre van de pater-architect Slotmakers. Het is gaaf bewaard gebleven en is uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 527927

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 februari 2005
Kadaster deel/nr	82752/27

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langenboom	Land van Cuijk	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langenboom	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mill	M			272
Mill	M			231

*Omschrijving***

Inleiding

De tuin van de historische buitenplaats Russendaal is ontwikkeld sedert ca. 1805, het jaar van de aankoop van de plaats door de jezuïeten. Waarschijnlijk is, afgaande op oude kaarten, de huidige aanleg pas tezamen met de bouw van het huis in 1864 tot stand gekomen. De gracht rond het huis stamt wellicht pas van circa 1900.

Omschrijving

PARK- EN TUINAANLEG.

De buitenplaats bestaat uit twee gedeelten:

Westelijk een globaal vierkant perceel in het noorden begrensd door de Campagnelaan, in het oosten door de Russendaalweg, in het zuiden en westen door akkers en weilanden; aan drie zijden (niet langs de Russendaalweg) een omlopende boslaan (brevierlaan), daarbinnen een licht slingerende gracht om een globaal vierkant perceel; midden op het perceel het huis met ervoor een druppelvormig gazon bereikbaar via een oprijlaan vanaf de Russendaalweg en omlopende oprijlaan, erachter een gazon in landschappelijke trant met enkele solitair; in dit binnenpark verder heesterlaag, beukenberceau.

Oostelijk een vijfzijdig perceel ten noorden begrensd door de Campagnelaan, ten westen door de Russendaalweg, in het zuidoosten door weilanden; grotendeels omgeven door een pad met wal/greppel; het zuidelijk deel heeft een rastervormige structuur, hoofdzakelijk ingevuld met bos; het bovenste deel, tegenover het westelijke parkgedeelte met huis, wordt tot halverwege doorsneden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

door een zichtlaan, het verlengde van de oprijlaan naar het huis; deze laan eindigt bij een rond kom; in dit parkgedeelte zijn kleine slingerpaden aangelegd; voornamelijk bos. Binnen de structuur zijn een tennisbaan en een voetbalveld herkenbaar.

Waardering

Het park van de historische buitenplaats Russendaal is van algemeen belang vanwege:

- het typerende sobere karakter van een campagne van de jezuiten, dat wil zeggen een aanleg die teruggaat op de ontginningsgeschiedenis ter plaatse met daarin toevoegingen zoals hoofdas gevormd door oprijlaan huis - vijver; slingerpaden voor solitaire meditatie; recreatiemogelijkheden (voetbal, tennis); het vrijwel geheel ontbreken van verwijzingen naar de religieuze functie vanwege de functie als plaats voor recreatie; het onderscheid tussen parkachtige aanleg rond het huis (gazon, vijver, met zorg aangelegde heesterlaag) en de meer utilitaire, wellicht op handenarbeid van de paters ingerichte aanplant in het oostelijke parkgedeelte;
- de schoonheid van het park en de relatie met huis en omringend landschap;
- de gaafheid van het geheel.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 529074

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 februari 2005
Kadaster deel/nr	82690/45

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langenboom	Land van Cuijk	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langenboom	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mill	M			272

*Omschrijving***

Inleiding

Als enige verwijzing naar de religieuze functie van Russendaal is waarschijnlijk kort na 1945 een Mariakapel opgericht. De kapel bevindt zich direct achter de kom in het oostelijke parkgedeelte.

Omschrijving

KAPEL. Bakstenen stèle, wit geschilderd en voorzien van een afdak. In het bouwwerk een door middel van een hekwerk afgesloten nis waarin een Mariabeeld.

Waardering

De kleine kapel is van algemeen belang vanwege:

- de sobere, naar het schijnt in zelfwerkzaamheid opgetrokken uitvoering;
- de functie van kapel, de enige plek in het park die duidelijk naar de religieuze functie verwijst.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument